

telepensjonisten

Medlemsblad for Telepensjonistenes Landsforbund

Nr. 4/15 - 42. årgang

Radioekspeditør
Foto: Digitalt museum

Æres den som æres bør

Torgny - et unikum

Lederen har ordet

Hallo, alle telepensjonister!

Da er tiden inne for noen ord fra forbundslederen.

Å få oversikt og kontroll har tatt noe tid, men etter innkjøringsfasen gjennom sommeren, har det vært fokus på å få gjort ord til handling. Jeg har gitt uttrykk for at gode resultater forutsetter et godt samarbeid – samhandling. Dette er noe av grunnlaget i det arbeid som nå drives i landsstyret, ved å dele på oppgaver og ved å teste ut ulike måter å kommunisere på, som telefonmøter og litt fram i tid mulige nettmøter. Arbeidsutvalget har funnet sin arbeidsdeling og arbeidsform, men det kan bli behov for en del omfordeling av oppgaver ut fra erfaring som høstes.

I mailer som er sendt ut til lokalforeningene, oppfordres det til dialog, blant annet gjennom innspill fra tillitsvalgte lokalt. Forbundsledelsen har et ønske om at det vi sender ut skal være til nytte og hjelp i arbeidet lokalt, men det er responsen som vil skape merverdi i dette arbeidet. Oppføringen er at dere gir oss tilbakemelding, gjerne ideer og forslag.

Med ny plattform for våre hjemmesider (web-sidene) fra desember, har vi et forbedret verktøy for å formidle nyheter og informasjon om vårt arbeid i forbundet og i lokalforeningene. Dette forutsetter at vi alle bruker disse nettsidene, som vil være en viktig kanal for å nå våre medlemmer.

Det finnes en link på Telenors interne nettsider, som en peker til våre nettsider. En oppdatert versjon, som er i aktiv bruk, kan være et positivt virkemiddel for verving. Så oppfordring til oss

alle er – bruk de nye nettsidene aktivt og jevnlig. Arbeidsutvalget har god dialog med personalorganisasjonene i Telenor, blant annet med sikte på verving av medlemmer.

Vi har et etablert samarbeid med Pensjonistforbundet, gjennom SAKO. 18. november deltok undertegnede i et møte i forhandlingsutvalget, hvor vi gjennomgikk krav til Statsbudsjettet for 2017. De fire hovedkravene ble oversendt fra Pensjonistforbundet til statsråd Robert Eriksen og følges opp med drøftingsmøte 16. desember. Ref. egen utsending til lokalforeningene. Bruk Pensjonistforbundets nettsider www.pensjonistforbundet.no Det er mye nyttig informasjon her.

På landsstyret ble verving trukket fram som en viktig aktivitet. Arbeidsutvalget har tatt dette til etterretning og nedsatt en arbeidsgruppe på tre personer fra landsstyret, med sikte på å utarbeide tiltak til aktiviteter i samband med verving. Arbeidet pågår, men det har til nå vært gjort et godt stykke arbeid og noe er oversendt lokalavdelingene for videre oppfølging.

Når nå julen snart er her, får vi håpe at begivenheten innhylles i det hvite snøteppet, som vi er mest vant med. Da vil jeg ønske dere alle en god og trivelig jul og med ønske om et godt nytt år.

*Med vennlig hilsen
Arne Jenssen, Forbundsleder*

INNHold

Lederen har ordet	s. 2	Jeg drikker stjerner,	
Ny hjemmeside lansert	s. 3	jeg drikker champagne	s. 10
Det sosiale betyr mest	s. 4	Sofustanker	s. 11
Eldres hus	s. 6	XLH	s. 12
Aldri for sent å lære data	s. 7	Torgny på 90 - et unikum	s. 13
Museumsbestyreren i Tromsø	s. 8	Språket vårt	s. 14
Museer Norge rundt	s. 9	Forbundets eldste æres	s. 15
		Småstoff	s. 16

Neste nummer av bladet kommer ut 14. mars. Tips og stoff sendes på e-post til gunhi-s@frisurf.no innen **10. februar**.

Redaktøren forbeholder seg retten til redigering og nedkorting av innlegg.

Forsidebildet: Englesang. Foto: Gunhild Skoglund

Utgitt av Telepensjonistenes Landsforening. Redaktør: Gunhild Skoglund. Ansvarlig redaktør: Arne Jenssen.

Vi ønsker alle telepensjonister en gledelig jul

Julen nærmer seg med stormskritt og mange er i gang med forberedelser til høytiden.

Slik ser startsidene på den nye hjemmesiden ut.

Ny hjemmeside lansert

Den nye versjonen av hjemmesidene på nett ble lansert 1. desember. Alle kan glede seg over at sidene er godt tilrettelagt for nettbrett, mobiltelefon og PC. Telepensjonistene.no er bygget på en helt ny plattform og har et moderne design. Vi oppfordrer alle til å hente opp de nye hjemmesidene og se selv!

Kjell Engen

Etablering av den nye plattformen har vært mulig takket være et omfattende arbeid fra leverandøren, og ikke minst fra redaktørene i lokalforeningene.

Som en start på omleggingen ble det ryddet på den gamle plattformen. Her ble det gjort en stor innsats fra mange redaktører. Deretter ble alt innholdet flyttet over til den nye plattformen og plassert inn i det nye designet. I den prosessen ble det også utført en omfattende jobb med kvalitetssikring og rydding i tillegg til utarbeiding av nytt innhold.

Det er store dimensjoner på innholdet i telepensjonistene.no. Den nye løsningen omfatter nå i overkant av 800 artikler og over 4.000 bilder fordelt på de fleste lokalforeningene.

Det sier seg selv at det er viktig med godt vedlikehold og kompetanse på dette i tiden som kommer. Det er blant annet derfor lagt stor vekt på opplæring og kontakt med lokalforeningenes redak-

tører underveis. Det har i den forbindelse vært avholdt tre runder med opplæring i form av telefonmøter i oktober/november. I tillegg har det vært en utstrakt dialog både på mail og telefon underveis.

Lokal hjemmeside

Noen få lokalforeninger har lite eller de mangler innhold på sin hjemmeside. Vi oppfordrer derfor medlemmene i disse foreningene til å ta kontakt med leder av sin forening for å få satt i gang aktivitet, slik at hjemmesiden fungerer som forutsatt og virker aktuell og informativ for medlemmene.

En hjemmeside som telepensjonistene.no krever kontinuerlig vedlikehold og videreutvikling slik at funksjonaliteten kan møte stadig nye krav, behov og teknologiske muligheter. Dette vil bli fulgt opp av landsstyret.

FAVORITT MÅ LAGRES PÅ NYTT

Har du lagret din lokalforening på telepensjonistene.no som Favoritt eller Bokmerke?

Etter 1. desember virker ikke den gamle lenken lenger. Dette skyldes at telepensjonistene.no er flyttet til en ny plattform.

Du må derfor lagre siden på nytt. Dette gjøres enkelt ved å hente fram din lokalforening på telepensjonistene.no og deretter lage et nytt bokmerke.

Det sosiale betyr mest

Vi gleder oss allerede til neste møte! De er skjønt enige, Bjørg Reitan og Torhild Kvål som for første gang deltok på medlemsmøte i lokalforeningen i Trondheim. De hadde nemlig nylig meldt seg inn, etter nærmest å ha blitt «praiet» på gaten av tidligere kolleger.

Gunhild Skoglund

Som kjent har Landsstyret satt fokus på verving av nye telepensjonister, og informasjon har gått ut til samtlige lokalforeninger.

Redaktøren av herværende medlemsblad besøkte Trondheim i høst, og hadde fornøyelsen av å delta på et medlemsmøte. For en femtilapp i inngang møtes telepensjonistene hver måned for å kose seg med interessante foredrag, utlodning, kaffe og biteti.

På oktobermøtet deltok nærmere femti kollegaer for blant annet å høre Haldis Isachsen fra Trondheim Byarkiv fortelle om gamle Trondheim. For øvrig veldig interessant for en østlending.

Eldste og yngste

I tillegg til de to «ferskingene», Bjørg og Torhild, fikk vi hilse på Åse Mona. 92-åringen sluttet i jobben i 1986, er forenings eldste og aktiv som få. Like aktiv er tidligere verneleder Inger Qvam. Hun har 20 år bak seg som telepensjonist, og var leder for lokalforeningen i åtte år, fram til 2003.

Åse begynte i Telegrafverket i 1946. Hun hadde ansvaret for turnus vaktplanen på rikstelefonen.

- Bare på formiddagen jobbet cirka hundre personer, og det sier noe om omfanget på turnusen og arbeidet med å få vaktene til å gå opp både året og døgnet rundt. Og dette var før dataens inntog!

Mens Bjørg begynte på fellestjenesten (skrivestua) i 1965 og endte sine yrkesaktive dager på huskontoret, fikk rikstelefonen en ny medarbeider to år senere da Torhild satte seg ned med mikrofon på hodet.

Men hun ville heller ut: - Jeg utdannet meg som montør, var ute på linjene, installerte telefoner og jobbet med feilretting.

Møteplassen

Foreningen i Trondheim ble stiftet allerede i 1971, som den andre i Norge, nest etter Oslo.

- Jeg er så glad for å være medlem, sier Åse fornøyd. Hun har vært medlem en årrekke.

- Fordi dette er den eneste plassen hvor vi kan møte tidligere kolleger, fastslår hun.

Inger er enig: - Her har vi en samhørighet som vi kan fortsette med også etter arbeidslivet.

Som nyinnmeldte medlemmer, hva forventer Bjørg og Torhild seg?

Tja..., smilende svarer de at de er åpne for alt. Begge ble fristet etter at tidligere bekjente i Telenor fortalte om turer, trivelig samvær og interessante tema på de månedlige medlemsmøtene.

- Etter å ha deltatt på deres første medlemsmøte, hva er inntrykket?

Svaret er samstemt: - Veldig trivelig,

Fra venstre Torhild Kvål, Inger Qvam, Åse Mona og Bjørg Reitan.

En trikketur i sort/hvitt med Haldis Isachsen.

Ola Aashagen, Synnøve Alfnes, Haldis Isachsen, Inger Ervik og Anne-Sofie Stette (delvis skjult bak kanna) koser seg med kaffe og loddtrekning.

dette frister til gjentagelse. Vi gleder oss til neste møte!

Flere menn

Inger roser styret: – Folk er stabile i sine verv, det tyder på et godt miljø. Styret jobber godt og motiverer folk til å delta på medlemsmøtene, og det gir resultater.

Gjennomsnittlig møtes 60 fornøyde telepensionister hver gang.

Men kjønnsfordelingen er noe skjev. Inger anslår at det er to tredjedeler damer og en tredjedel menn.

De fire damene ønsker seg altså flere mannfolk. Åse prøver seg på en konklusjon om det kvinnelige flertallet: - Det er

kanskje fordi vi lever lenger!

– Eller kanskje mennene synes vi er for gamle, mener de andre og ler godt.

Her er det nemlig spreke jenter, og ingen som føler seg gammel! Og for å fortsette med det, gjør som Åse på 92; gå en time hver dag og møt opp i trimsalen på Tyholt hver uke, der er trimgruppa i farta.

Fokus på verving gir resultater

Tre lokalforeninger har jobbet godt og systematisk med verving, noe som har ført til flere nye medlemmer. Flere er sikkert aktive, og redaksjonen mottar gjerne gode historier, bilder og tips om verving. Alt er relativt, de største foreningene har flest å «ta av» mens de mindre kan glede seg over en eller to nye medlemmer.

«Munn-til-munn»

Marie Aashagen, leder i foreningen i Trondheim er godt fornøyd.

- Vi har fått 15 nye medlemmer dette året. Fem meldte seg inn etter kun et brev, mens en person fikk et brev først og masse masing etterpå. De andre har meldt seg inn etter «munn-til-munn-metoden».

- Marit Dahlen har faktisk vervet fire av

Marie Aashagen tar en pause på hyggelige Café Horneman i Trondheim sammen med mannen Ola.

de nye medlemmene, roser Marie.

- Vi tror at positiv omtale fra oss som allerede er medlemmer, har mye å si når vi skal verve.

På neste styremøte skal de ha «brain-

storming» på hvem de vet som har blitt pensjonister. Deretter sender de brev til dem med tilbud om medlemskap.

- Så får vi se om det dukker opp flere nye, sier Marie forhåpningsfullt.

Gjør heller feil enn ikke å gjøre noe

Det er filosofien i Haugesund. De gleder seg over 22 nye medlemmer på kort tid. I november/ desember i fjor fikk de 16 nye medlemmer, og i årets to første måneder sluttet ytterligere seks seg til fellesskapet.

- Det er vi meget godt fornøyde med, sier leder Jacob R. Utvik.

Medlemmer og kommende medlemmer koser seg med julekaffe i Haugesund.

Han og nestleder Aud Wenche Dyrseth forteller at resultatet kommer av at de inviterer tidligere kolleger til julemøtet i slutten av november. Kriteriet for å bli invitert er at vedkommende fyller 60 i inneværende år.

- Da får vi gjort kjent at vi fortsatt er oppe og går, og de som takker ja får et innblikk i hva vi driver med, sier de to.

Gammel personalliste

Styrets systematiske arbeid har i hovedsak ført til økningen i Haugesund. De tar nemlig godt vare på sin gamle personalliste og jobber ut fra den.

Riktignok gir den ikke lenger fullstendig oversikt over alle som har jobbet i Telenor.

- Vi står i fare for å glemme noen, men velger å akseptere

det. Filosofien er at det er bedre å gjøre noen feil, som stort sett kan rettes opp, enn å være passive og ikke gjøre noe som helst, poengterer Aud Wenche og Jacob.

- Vi får også noen tips fra medlemmer om «gamle» kolleger vi bør kontakte, og vi markedsfører oss så godt vi kan når vi treffer tidligere kolleger.

Populært julemøte

- Som et apropos til vår verveaktivitet vil jeg nevne at vi vanligvis ikke har hatt påmelding til julemøter. Oppmøtet i fjor var imidlertid så stort, både fra nåværende og potensielle medlemmer, at vi ble skikkelig nervøse for at det kunne bli for lite av både mat og drikke, forteller Jacob.

Heldigvis gikk alt bra. I år tar Aud Wenche og Jacob mot påmelding for å være på den sikre siden.

Tretten nye glåmdøler

- Vi har vært veldig heldig med medlemsvervingen i år, så langt har vi fått 13 nye medlemmer, og vi håper det ikke slutter med det!

Leder Aina Holen i Glåmdalen er godt fornøyd med resultatet. Foreningen har alltid passet på å snakke med folk som fortsatt jobber i Telenor.

Spør alle

Aina setter stor pris på at styremøtene kan holdes i Telenors kantine.

- Selv om vi ikke er der i åpningstiden, treffer vi alltid på noen i gangene, en gyllen mulighet til å fortelle om foreningen vår. Selv om vi ikke får treff på første forsøk, så har vi sådd et frø, sier hun.

I tillegg til foreningsmøter har det etablert seg uformelle teletreff på det lokale kjøpesenteret, Kongssenteret. Den første onsdagen i hver måned er det tid for Damenes treff - mens guttene møtes en gang i uka. Da samles både medlemmer og ikke-medlemmer, og foreningens aktiviteter er ofte tema, og dermed bidrar treffene til at flere melder seg inn i foreningen.

Det er likevel styremedlemmene som har vært flittigst.

- Er man ute og går tur og tilfeldig treffer tidligere kolleger, så må vi jo spørre dem «Vil ikke du være med oss, da?» I mange tilfeller har vedkommende vært eller er i annen jobb, og svaret blir ofte «Kan jeg det, da? Det er jo en stund siden

Aina Holen

jeg jobbet i Telenor.» Resultatet er som oftest positivt, de blir med, forteller Aina og påpeker til slutt at det er viktig å ikke glemme ektefelle/samboer. De må også være med!

Eldres hus

Marie Aashagen er med rette stolt av å vise fram Hornemansgården (Eldres hus). For at undertegnede skulle får et innblikk i de mange tilbudene de eldre i Trondheim har, hadde Marie avtalt en omvisning på huset med driftsleder Helen Thomsgård.

Og for et flott og ærverdig sted dette er. Det er enkelt å forstå Henrik Hornemans kone, Abel Margrethe Herslebs forventninger om «å bli en lille frue i en aldeles fortryllende og bekvem bolig, Thi hi!». Dette var i 1765.

I dag huser den okergule bygningen alt hva byens godt voksne kan ønske seg. Der er flust av kurs og aktiviteter, reiseforordning, en hyggelig kafe og en flott festsal.

Hornemansgården ble gitt til Trondheim bys eldre som en "Honnørgave" i forbindelse med tusenårsjubileet i 1997. Den drives av Pensjonistenes Fellesorganisasjon hvor Telepensjonistenes forening også er tilsluttet.

Huset er virkelig verdt et besøk dersom du er i Trondheim. Finner du torget og statuen av Olav Tryggvason så finner du Hornemansgården.

Marie Aashagen besøker gjerne Hornemansgården, her sammen med Helen Thomsgård.

Aldri for sent å lære data

Pensjonister lærer seg data. Fra venstre Karin og Halvor Skaugen, Anne Marie Ambli, kursleder Turid Nielsen, Trygve Bruget, Bjørg Sparengen, May-Dina Østerbø og Astrid Løvstad.

Hun ble motvillig med, nærmest for å bevare husfreden. Halvor tok nemlig med seg fru Karin da han meldte seg på datakurs for første gang. Halvor er godt over 80 og lei av å betale regninger via Kontofon. Han vil se KID nummeret på skjermen. Da vet han at det blir riktig.

Gunhild Skoglund

Karin vil mye heller drive med håndarbeid. Sønnen motiverte moren så godt han kunne og fristet med kabal på nettet. Og Halvor argumenterer med at hvis begge går på kurs, så får de med seg litt hver. Hvis de legger det sammen, så blir det ikke så ille!

Ikke noe er farlig

- Pek, klikk, dobbeltklikk, klikk og dra!
Skal vi lære å Skype må vi vel være pene å se på!

Det blir mye latter når sju godt voksne folk benker seg med hver sin PC på Frivilligsentralen i Moelv for å lære å bruke data.

Kursleder Turid forklarer om office, plattform, word og filer. Trøsten er at de mange nye ordene høres vanskeligere ut enn det er.

- Grunntanken er at det ikke er farlig. Har du kasta noe så finner du det igjen i søppelkassa, forklarer Turid mens hun peker og veileder.

Bilder og bank

- Jeg vil ikke legge kabal, jeg liker heller å pusle i huset. Men jeg innrømmer at PC'n er et fenomenalt instrument, sier Karin og skotter bort på skjermen som foreløpig betjenes av Halvor.

Astrid vil heller ha kortene på bordet. Hun går på kurs for å lære å rydde i

bildene sine. Astrid er glad i å fotografere, nå vil hun lage et mappesystem for arkivering. Dessuten skal hun lære seg å "gå i banken", nær sagt på egne ben. Det er dyrt å bruke giro, og hun vil bruke nettbanken uten hjelp fra andre.

- Du vil vel bruke e-post også?
- Jeg bruker PC'n som skrivemaskin, fordi det er snart ingen som skjønner håndskrift.
- Skrivemaskin...?
- Jada, jeg skriver på PC, skriver ut brevet, putter det i konvolutt og postlegger det.

Trygve legger gjerne kabal på nettet, og han betaler sine regninger i nettbanken. Trygve er dreven på data, han har "slitt ut" tre maskiner. Den fjerde er ny og fin.

Mens de andre bruker PC, så har Anne

Marie investert i en splitter ny iPad. Hun har ikke tenkt på noe spesielt. Langt oppe i åttiårene vil hun helst lære alt.

- Jeg jobbet som perforatør i aviser siden "dinosauralderen", forteller May-Dina. Nå går hun på kurs for å holde seg oppdatert. Det samme gjør Bjørg, hun har flere kurs bak seg.

- Nettbanken er det absolutt likeste, synes hun.

Julekort

Første leksjon går ut på å lage mapper. I løpet av kursets fire bolker skal dessuten alle ha lært å skrive og sende julekort.

Da slipper Astrid å skrive ut kortet for så å sende det i posten.

Anne Marie viser nettbrettet sitt til Trygve.

Karin og Halvor lærer dobbelt så mye når de er to.

Museumsbestyreren i Tromsø

Han har ikke stagnert blant museumsgjenstandene, Roar A. Johannessen, driftsansvarlig for Telemuseet Tromsø. Langt ifra; han har nemlig tatt i bruk YouTube. Roar har passert de åtti og mener at han nå er voksen nok til å overlate museumsjobben til noen andre.

Gunhild Skoglund

Så langt har riktignok ingen tatt over. Men for å gjøre det enklere for en mulig arvtaker har museumsbestyreren rett og slett laget to informasjonsvideoer, og ganske enkelt publisert dem på YouTube.

Må kunne informere

- Vedkommende bør ha en viss bakgrunn fra Telegrafverket/Televerket for å kunne informere publikum. Det er ikke lett å oppdrive en sådan person her i dag som er villig til å ta over, sier Roar og forklarer at han derfor har laget to bildevideoer med historisk informasjon dubbet inn.

- En ny driftsansvarlig kan da få informasjon for en runde med publikum, om vedkommende ønsker det.

Han forteller at museet ble

God stemning når trekkspillet drar i gang allsang på julekaffe i Tromsø.

etablert i 1995 i den gamle bygningen til Tromsø Kringkaster på Langnes i utkanten av sentrum. Denne ble bygd i 1935 av NRK og satt i drift året etter. I slutten av 1991 ble det slutt og de to 120 meter høye mastene er fjernet. Da ble langbølgesenderen på Ingøy satt i drift.

Mangt og mye har forandret seg.

Ildsjeler og julekaffe

I mange år hadde ildsjeler i Telegrafverket/Televerket samlet gammelt utstyr, og da kringkasteren ble nedlagt fikk de endelig et lokale til samlingen. Den gamle langbølgesenderen er vernet og sentrum i utstillingen.

Museet er åpent hver onsdag fra kl. 10:00 til 14:00 eller etter avtale.

- Hovedsakelig har vi besøk av turister og andre tilreisende, og en og annen skoleklasse, forteller Roar.

Dessuten kan pensjonistene i Tromsø kunsten å kose seg: - Når det nå nærmer seg jul, arrangerer vi julekaffe for telepensionistene. Dette er en tradisjon omtrent fra starten av, og er godt besøkt, sier han fornøyd.

YouTube

Så var det informasjonsvideoen da. Alle har nå mulighet til å «besøke» både senderen og Telemuseet via YouTube.com og oppleve en besøksrunde med bilder og kommentarer.

Du kan søke på begge filmene; Tromsø Kringkaster og Telemuseet Tromsø. Der ligger det mye god informasjon fra Roar A. Johannessen krydret med fine bilder for de som vil mimre litt om tidligere tele-tider.

Tilgang til begge filmene blir for øvrig lagt ut på Telepensionistene Tromsø sin hjemmeside så snart den nye løsningen fungerer.

Roar Johannessen lager filmer for You Tube.

Museer Norge rundt

Telemuseet ble opprettet som etatsmuseum for Televerket i 1992, men ble omgjort til en selvstendig stiftelse fra 1. januar 2002. Museet er i all hovedsak finansiert av Telenor.

Det finnes totalt 11 utstillinger rundt om i landet. I tillegg er det ganske sikkert lokale samlinger som ikke står oppført under Telemuseet. Blant annet finnes en omfattende samling av gamle gjenstander i Vang utenfor Hamar, samlet og tatt vare på gjennom år av lokale ildsjeler. Her følger en liten oversikt fra nord til sør. For spesielt interesserte anbefales en titt på telemuseet.no.

Hammerfest

Etter andre verdenskrig ble rask gjenoppbygging av telekommunikasjonene i nord svært viktig for at samfunnet igjen skulle fungere på en god måte. I Gjenreisingsmuseet i Kirkegata i Hammerfest stiller Telemuseet ut en del telekommunikasjonsgjenstander relatert til denne historien.

Tromsø

Tromsø kringkaster ble satt i drift på Langnes i 1936. I 55 år ble sendinger kringkastet til nær og fjern. Fiskere hørte radioen helt fra Svalbard og Øst-Grønland. Her sto det opprinnelig to master på 120 meter. I dag ser du en seksjon på 16 meter som er bevart. Senderen ble bombet i april 1940, men tyskerne klarte ikke å ødelegge den. Dette var den siste frie senderen som var i drift i Norge fram til 7. juni 1940, da tyskerne tok kommandoen over senderen og telegrafistene som jobbet her. Tromsø kringkaster inngår i Telenor Kulturarv sine bygninger og installasjoner.

Lødingen

"Gammelstasjonen" ble bygget i 1895. Her hadde telegrafekspedisjonen og inspektøren kontorer i første etasje. I andre etasje bodde inspektøren med familie, og på loftet var det hybler for personalet. I dag rommer huset i Ringveien blant annet utstillingen "Telegrafens Mekka - linjetelegrafens historie i Lødingen."

Sørvågen

«Torsk, telegraf og telefon»

Telemuseet viser hvor viktig telekommunikasjon var for Lofoten og gir deg svar på hvorfor Sørvågen ble en så viktig del av norsk- og europeisk telehistorie.

Trondheim

Fabrikkeier Ludvig Spørck fra Trondheim fikk konsesjon på en telefonlinje, fra sitt kontor i Kongensgate 14 til Bloksberg og videre til fabrikken på Øya, allerede i 1877. Før Spørck begynte sin utbygging av telefonen hadde han vært i Amerika, telefonens hjemland. Han ville treffe Edison og sendte inn sitt visittkort, men han fikk avslag. Spørck tok ikke nei for et nei, og sendte på nytt inn sitt kort med påfølgende påskrift: "Jeg kan fortelle Dem, Mr. Edison, om noe jeg har sett, men som De ikke har sett." Det hjalp, han fikk foretrede. Spørck reiste hjem med moderne telefonutstyr og kunne bygge opp sine telefonlinjer. Hva Spørck hadde sett får du vite i utstillingen på Sverresborg Trøndelag Folkemuseum.

Lærdal

Teleutstillingen er i den gamle og æverdige Apotekergården, også kalt Telegrafan eller Gamle Telegrafan. Huset er vernet og innlemmet i Telenor kulturarv. Her vises glimt fra telehistoria i Lærdal og Indre Sogn. Lærdal telegrafstasjon åpnet i 1858, og den første telefonlinja kom til Sogn i 1889. Utstillingen har fem temaer: telegraf, telefon, telegrafbestyreren, budet og opplysningen.

Kristiansand

I Vigeveien i Kristiansand presenterer Telemuseet glimt fra den lokale telehistorien i et av husene til Kristiansand Museum. Her vises utstillingene "Telegrafmiljø", "Telefonautomatiseringen" og "D/S Telegraf & undersjøiske kabler." Her får du innblikk i den store innsatsen som ble gjort for å forbinde Norge med resten av verden, og noe av det som skjedde lokalt på telefronten. Du kan også prøve å ringe over en gammel sentral.

Lier

I Lier har Telemuseet en av verdens største samlinger av automatiske huselefonsentraler, såkalte PABXer (Privat Automatic Branch Exchange). Disse har stått i bedrifter og offentlige institusjoner og sørget for kommunikasjon internt. Bygget inneholdt opprinnelig en 7D-sentral som betjente 7-800 abonnenter, inntil en

gruppe ansatte i Televerket i Drammen, kalt museumsgruppa, fikk bruke det på nittensyttitallet til samling og montering av gamle telegjenstander.

Jeløy

Jeløy Radio utenfor Moss har blitt et mye benyttet kurs- og konferansesenter for Telenor. Der har Telemuseet laget en utstilling på låven hvor de forteller om Jeløy radios historie.

Oslo

Telemuseets administrasjon ligger i den gamle fredede stasjonsbygningen på Kjelsås. Museet har samlinger fra norsk telekommunikasjonshistorie og Telenors virksomhet, og driver forskning innenfor dette feltet.

Telemuseets magasin på Fet

Telemuseets samlinger er bevart i en klimaregulert fjellhall ved Fetsund, ca. 2,5 mil nord for Oslo. Magasinet inneholder gjenstander, fotoarkiv, filmsamling, bibliotek med telefonkatalogsamling, tegningsarkiv, avisklipp- og blankettsamling, uniformer og andre spesialsamlinger. Det er mulig å låne gjenstander og andre materialtyper til eksempelvis filminnspillinger, utgivelser eller utstillinger.

VISSTE DU AT

- De aller første kvinnelige telegrafistene som ble tilsatt i Telegrafverket, søstrene Nilsine og Martine Breda, startet sin tjeneste på Kristiansand sentral 9. juli 1858.
- For telefonistinnene gjaldt en formell sølibatregel. Den sa at kvinner måtte slutte i etaten ved inngåelse av ekteskap. Fra 1906 kunne gifte kvinner – etter søknad – fortsette i yrket.
- Telegrafbudet ble av mange oppfattet som en person med stor myndighet og makt og var på mange måter Telegrafvæsenet personlig.

Jeg drikker stjerner, jeg drikker champagne

En champagne-kork skal ikke smelle. Den skal holdes i 45 graders vinkel og gi fra seg den samme lyden som en tilfreds kvinne. Dette var et av flere muntre poeng fra Torkjell Berulfsen da han gjestet medlemsmøtet i Østfold i slutten av oktober.

Mai-Britt Løken, leder Østfold lokalforening

Med sitt kåseri «Jeg drikker stjerner, jeg drikker champagne» fortalte han på sin lette, enkle og humoristiske måte alt om champagne for 58 lydhøre telepen-sjonister. Champagne kan drikkes i alle anledninger, både i sorg og glede, mens Berulfsen aldri drikker champagne med mindre han er tørst.

200 millioner liter

Druene dyrkes på den nordligst mulige breddegraden, nemlig i distriktet Champagne i Frankrike. På høsten lages den av tre sorter druer, en mørk og to lyse. Når vinteren kommer stopper gjæringen, og når våren kommer begynner det å boble igjen.

Det ble nedsatt en komite som skulle beskytte navnet. De passet på at ingen andre fikk bruke det, for de var bare musserende viner.

Berulfsen fortalte videre om områdene hvor druene blir dyrket, Arealene, antall drueranker og hvor mye som produseres i året, 200 millioner liter. Etter pressing blir den tappet på flasker, og den ligger i tre år med bruskork.

Den kjente champagnekorken kom senere. Den er helt rett når den settes på flaskene, men former seg etter hvert.

Hell og lykke

En champagne-kork skal ikke smelle. Hvis den gjør det, har du ikke fortjent den ifølge Berulfsen. Den skal holdes i 45 graders vinkel og gi fra seg den samme lyden som en tilfreds kvinne.

Champagne brukes i mange sammenheng, blant annet til å døpe skip. Når det oppsto er ikke kjent, men nå brukes den til å ønske «hell og lykke på de syv hav», selv om båten bare skal gå på Mjøsa. Dåpen

til en av verdens største skip gikk litt på tverke, så den måtte gjøres om igjen. Da brukte de vann, og tre uker senere brant skipet opp.

Det har vært mange kjente personer som har nytt sin champagne. Churchill for eksempel, han sa at den skal være tørr, kald og gratis.

Berulfsen avsluttet med å fortelle om en aften på byen hvor det var blitt alt for mye å drikke. Han var ganske ustø på vei hjem, og ble stoppet av en politimann som lurte på hvor han skulle. «Jeg skal på foredrag om alkoholens skadelige virkning på mennesket». «Foredrag», sier politimannen, «hvem holder foredrag klokken halv to om natten»? «Min kone», svarte han.

Mai-Britt Løken (til v.), Liv Karin Pettersen og Hans Krugerud sørget for smaksprøver av de edle dråpene.

SOFUSTANKER

Speilegg til frokost roer kropp og sjel. Morgenegget flytter fokus fra begrederlige nyheter til bekymmer over plommens friskhet og baconskivenes sprøhet. Med morgensulten stillet kan vi lettere vie tankene til migrasjonsfloden som velter over oss. Tall fra UDI varslar om 30.000 asylsøkere her til lands før året er omme. - Her kommer de gode hjelperne, hevdet min aldrende fru oppløftet. Det sytes over det ganske land over mangel på hender til hjemmehjelp og bemanning på sykehjem. Her får vi løsningen rett i fanget. Jeg nikket velvillig med eggeplomme i barten. Fruen hadde servert et Columbi egg.

Fremmedfrykten sniker seg innpå oss når vi ser migranter ta seg over russergrensa ved Storskog i Finnmark med sykkel og håndbagasje. Innvandringen har antatt uante størrelser og presser landets økonomi, boligmarked og velferd. Enn så lenge har vi nok penger på bok. De som kommer er ikke uvitende fattige fillefranser. Mange er vel utdannede mennesker som flykter fra krig og frykt i et hjemland i elendighet. Husvære er det akutte problemet som må løses. Det tar tid å etablere asylmottak rundt om i landet, og lav standard må tåles. Norskopplæring og integrering i lokalsamfunnet må komme kjapt. Sysselsetting må til, skal vi unngå lediggangens mismot. Uten jobb og mening vil frustrerte asylanter etter hvert avle terroristemner også her. Vi må både skaffe nye jobber og dele på de vi har. Levekår for asylantene vi tar imot er vår felles utfordring. Det kan bli stridt,

men må til. Vi må dele jobbene med dem og redusere noe av våre velferdsgoder.

Telenorsjefen Sigve Brekke hadde knapt nok lagt fram sitt første kvartalsregnskap med nytt rekordoverskudd, før Telenorskuta havnet i hardt vær. Brekke må nå styre skuta i uryddig farvann mellom finansielle båer og skvalpeskjær. Brekke brekker neppe nakken, selv om moralen i telenoret kanskje ligger brakk. Men han kan bli øm i grepet om rattet i strevet for å holde rett kurs i mediastormen om bestiklinger i Vimpelcomsaken. Bestikket er kapteinens og navigeringens alfa og omega. Hvis bestikket også er bestukket, er det grunn til å stikke av for bestikkerne. Tidligere gullgutter har falmet i medias lys, og hele offiserkorpsset har gått fra borde. Glansen fra milliardene som har rullet inn, er gjemt og glemt i brottsjøene. Vi som en gang i tiden var dekkmannskap, undrer oss.

Å bryte grenser eller å flytte dem er risikosport. Når grenser overskrides blir det gjerne uro og bråk. Det har Sofusen også erfart i heimen når han har tøyd fruens grensesetting for langt. For stater blir det krig om grensene brytes. Verdens religioner og samfunn har mange slags grenser og hellige kyr som voktes. I en hinduistisk delstat i India ble nylig en islamsk familie lynsjet etter å ha blitt beskyldt for å ha drept og spist ei hellig ku. Fotballen er også for mange en hellig ku som driver folk til ekstase når ballen ruller inn i motstanderens mål. Linja mellom to hvite stolper er en magisk grense. Når

bortelaget sparker ballen i vårt mål er det motsatt. Da hagler ukvemsordene. Da topplagene Molde og Rosenborg møttes i Molde og Rosenborg tapte, ropte rosenborgsupporterne i harnisk 'Drep Molde' i gatene. Da må vi forvente 'Drep Rosenborg' fra moldefansen neste gang Molde spiller på Lerkendal. Rop etter straff og hevn fins hos oss også.

Å fleipe med Islam og Mohammed har vist seg være grensesprengende religiøst oppvigleri. Pariserne fikk oppleve hevnenes grusomhet fredag 13. november, omtrent samtidig som fruene og jeg uvitende jettfløy oss over Paris på vei tilbake til Norge. Terroren møte oss da vi vel hjemme slo på TV-apparatet. IS hadde også ropt 'Drep de vantro!' Og gjorde som de varslet i sin hellige vrede. Er religiøs tro og vantro inkluderende eller ekskluderende? Hva med agnostikere, faller de som fornuftsdyrkere imellom? Fornuftsdyrkeren er troløs og dermed ikke til å stole på? Saligheten ligger i enhver troendes tro. Forbauselsen i utsagnet "Det trodde jeg ikke", - er det en vekker eller en falitt? Fruen grubler mens det baller på seg med terror og hevntanker.

Jula er straks i gang. Må vi alle få fylt våre forventninger om fred og fordragelighet i respekt for grenser og annerledes tenkende. La hellige kyr og andre dyr være i fred. Nå er det tid for gaver og vennlige ord til slekt, venner og asylanter. Sofus og fruene ønsker alle fordums dekkmannskaper GOD JUL!

Samme julestjerne kjære, står og lyser på vår veg. Ingen avstand, ingen breddegrad kan skille deg og meg.

Året var 1929, og tjenesten ble introdusert i rundskriv nr. 12164: «Spesiell jule- og nyttårstelegramtjeneste til og fra hvalfangerne i Sydishavet via Bergen radio (eller annen norsk radiostasjon som måtte bli angitt senere).» Rundskrivet navnga over 250 hvalkokerier/hvalbåter og fangststasjoner (Grytviken, Syd Shetland o.a.) som inngikk i ordningen. Flere enn ti tusen personer var på hvalfangst i Sørishavet på denne tiden. De var alltid der ute i julen.

Egil Reimers, Stavanger lokalforening

Det ble tilbudt 19 faste tekster. Ett telegram kostet fire kroner, to kroner gikk til Telegrafverket og to til skipsstasjonen.

Grunnlaget for tjenesten var etableringen av kortbølge radiokommunikasjon over Bergen og ble først ble tatt i bruk av hvalfangstflåten. Første telegramutveksling på kortbølge mellom Bergen og hvalkokeriet Sir James Clark Ross skjedde i 1927.

Etter hvert fikk utenriksflåten kortbølgeradio, og i 1932 omfattet tjenesten alle norske skipsradiostasjoner og stasjonene i Arktis - Svalbard, Jan Mayen og Grønland.

Bergen radio ble avløst av Rogaland radio i 1960.

Egil Reimers seilte som radiotelegrafist før han ble radioekspeditør på Rogaland radio. Han fungerte også som bestyrer en periode. På oppfordring har han skrevet om Rogaland radio og XLH tjenesten.

120 mann på vakt

Trafikken ble mer enn fordoblet før jul, og alle som orket gikk doble vakter. Ifølge Aftenbladet desember 1961 ekspederte Rogaland radio 70.500 juletelegram fra sjøfolk i utenriksfart. I tillegg gikk juletrafikken motsatt vei. Staben på Rogaland telte 120 mann, og det ble liten tid til familien før jula var over.

Litt ekstra forpleining i messa på jule- og nyttårsaften var stort sett det hele fra Telegrafverkets side, mens det kom inn både konfekt og mer «likvide midler» fra fornøyde kunder. Det kunne være rederier og etter hvert oljeselskap som opererte i Nordsjøen.

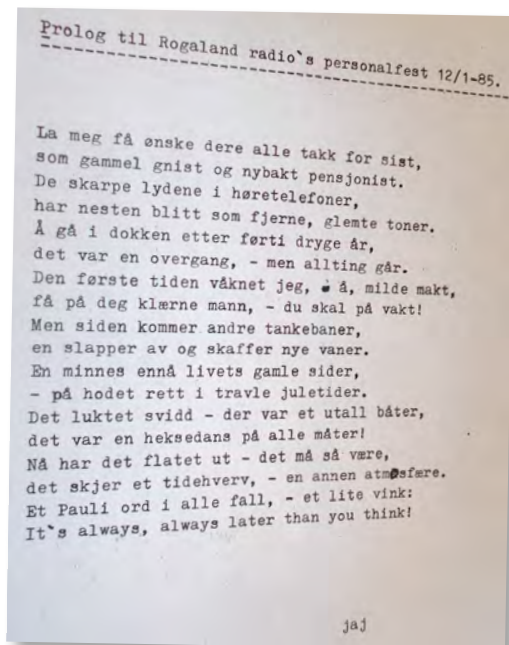
Gavene ble gjerne konsumert på den store XLH-FESTEN etter at juletrafikken stilnet midt i januar. Det var et ordentlig julegilde med partnere, taler og dans over tilje ut i de små timer.

Late gnister

Det har nok versert historier om late telegrafister om bord som hengte opp lista med tekster og leverte ut telegrammene med bare tekstnummer på. Eller utenlandske telegrafister som ikke skjønnte at det skulle inn en tekst i stedet for nummeret. Neppe mange ble utsatt for dette.

Med faste tekster slapp kunden å gruble over hva de skulle skrive, de bestilte kun nummeret på telegrammet, og prisen var fast.

De første tekstene var stort sett relatert til hvalfangsten. I 1934 økte utvalget til 23. Etter andre verdenskrig kunne man velge blant 54 tekster. På syttitallet ble antallet redusert til 20. Det har vært hevdet at både André Bjerke og Arne Paasche Aasen skrev tekster, men det har jeg ikke klart å finne bekræftelse på.

Jarnulv Jaathun (sign. jaj) døde for mange år siden, men han leverte mange prologer til XLH-festene på Rogaland radio. Dette må antagelig være hans siste.

Trafikken minket

Hvalfangsten tok slutt mellom 1965 og 1968, og XLH-trafikken minket kraftig. Med stadig færre norske sjøfolk i utenriksfart, kortere seilingsperioder og nye, bedre kommunikasjonstilbud ble tjenesten etter hvert utdatert. Det siste XLH-telegrammet ble sendt i 1987.

Fred være med XLH-enes minne!

XLH nr. 14

Tabloidpressen slo gjerne morsomheter på de banale tekstene. De hadde nok aldri sett en sjømann rørt til tårer av hilsenen hjemmefra, eller en mor og far som fikk hilsen fra havet. Valg av tekst ga utvilsomt en ekstra melding til mottakeren, selv om begge parter visste at det var en standard tekst.

Hvis Amanda i Sandefjord ville sende juletelegram til sin mann på sjøen bestilte hun kanskje XLH nr. 14. Hans ble sikkert rørt over ordene «Vår varmeste hilsen er hjertenes gave til deg som må streve der ute på havet.»

Kjærlig hilsen Amanda og barna

Parhestene Torgny og Dag på Hendanes fyr.

Torgny – et unikum

Torgny Trondrud hadde vært pensjonist i ni år da han som 76-åring ble overtalt til å bli med i pensjonistforeningen. En usedvanlig evne til å se hvor en hjelpende hånd trengtes gjorde at han raskt ble valgt inn i arrangementskomiteen.

Harald Pedersen, Fornebu lokalforening

Dette er ikke akkurat det fysiske letteste vervet. Det er ikke tall på alle sekketraller med rødvin han har slept fra Vinmonopolet på Steen og Strøm, over sebrastriper og rennesteiner i Prinsens gate, Tollbugata og Kongens gate på vei til møtelokalene i Kirkegaten.

Ti år i arrangementskomiteen

Gamle protokoller tyder på at Torgny satt i arrangementskomiteen fra 2003, og helt sikkert fra 2005. Da han 87 år gammel gikk inn i sitt antatt tiende år i komiteen var det bare han igjen av komitemedlemmene fra 2005.

Mye kan sies om Torgnys positive bidrag. Her nøyer vi oss imidlertid med et sitat fra Fornebuforeningens nettavis der Torgny for fire år siden fikk rosende omtale for sin innsats for Krokomiteen:

«Når det etterlyses frivillige til en jobb som skal gjøres, er det i hvert fall alltid én som melder seg, så sant Torgny er til stede. (...) Mange tror nok for eksempel at han er medlem av Krokomiteen siden han er fast dørvakt på krodagene. Det er han ikke. Det ser bare slik ut. Foreningen må ha en i døra som kan passe på at ikke uvedkommende slipper inn i bygningen, og når Krokomiteen ikke er bemannet for denne oppgaven, er det selvfølgelig Torgny vi møter ute på fortauet.»

Parhestene

Dag Føllesdal på 85 er Torgnys "parhest", gode venn og pensjonistkollega. Dag eier en stor seilbåt på 29,5 fot. Den er blant annet utstyrt med en lugar, to køyer, bysse og toalett.

I en alder av 85 år befant landkrabben og eventyrlystne Torgny seg til sjøs som førstereis matros sammen med skipper Dag.

Seilingen har gjerne foregått på uketurer over åpent hav i ytre Oslofjord og Skagerak.

Riktig ille kunne det gått en gang de plutselig ble truffet av en kraftig kastevind, og den uforberedte Torgny ble slengt fra side til side i båten som er hele 2,75 meter bred. Han skadet seg heldigvis ikke, og etter følgende konklusjon; "Hvis jeg hadde blitt slengt over bord, ville jeg helt sikkert ikke overlevd" repliserte hans gode venn, Dag; "Det kanskje kunne vært et greit endelikt, alderen tatt i betraktning!"

Etter fem år med vennskapelig fleip og langturer har Torgny gått gradene fra første- til femtereis matros.

Garnfiske som tradisjon

Torgny vil ha noe interessant å gjøre også om vinteren. Da drar de to på torskefiske med Kystkurlaget i Vågsøy, som ligger nordvest i Sogn og Fjordane. Der bidrar de til å opprettholde gammel kystkultur som mannskap på garnfiske med en "femkeiping", en gammel betegnelse på en stor robåt med ti roere og en styrmann.

Torskegarna settes innaskjærs fredag kveld og

trekkes lørdag morgen. Selv med liten fangst blir det alltid nok til den tradisjonelle middagen på lørdagskvelden.

Med gode attester, dokumentert fartstid, utvist sjømannskap og bidrag til bevaring av kystkulturen, har Torgny som 90-åring passert nåløyet til medlemskap i den eksklusive Oslo Sjømannsforening.

Ikke verst *alderen tatt i betraktning*, for å bruke Dags måte å uttrykke det på.

Torgny 90 år - fullbefaren matros med kledelig skjeggstubb og korrekt antrekk tar en velfortjent pust i cockpiten.
Foto: Dag Føllesdal

SPRÅKET VÅRT

Denne høsten har nyhetene i stor grad vært preget av ord og uttrykk med negative fortegn, uønskete hendinger og handlinger som krever observasjon og omfattende kontrolltiltak. Utbredt **doping**bruk er avdekket i mange idrettsgrener. Naturkatastrofene har vi mistet tallet på. Det skyldes **klima**endring, sier klimaforskerne, som følge av **temperatur**økning og mangel på nedbør i enkelte områder. Isbreer smelter, særlig ved polene, avskoging observeres i andre områder, det meldes om økende ørkenifisering og oversvømmelse. Klimaflyktninger er en realitet.

Innenfor **økonomi og finans: krise og resesjon**, arbeidsledighet, fattigdom og sosial uro. I idrettsorganisasjoner, arbeidsliv og handelssamkvem er det avdekket **bestikkelser** og **korrupsjon**, og **etikken** er lagt under lupen.

I tillegg hører vi i økende grad om ulike folkegruppers krav på selvstendighet, og om ekstremistgrupper som med brutale midler har tatt seg inn på annet lands territorier, erklærer dem erobret og oppretter egen stat.

Flyktningestrømmen, tallet på **migranter**, er så stor at man snakker om **folkevandrings**. Her er både **etnisitet** og **religion** sterke drivkrefter, og **fundamentalistene** er blitt synligere og mer hørbare. Virkemidlene som tas i bruk for å nå målene, er **ekstreme**. **Gisseltaking**, **sjokk**, **vold**, **terror** og **barbarisk** atferd er ord i hyppig bruk, og kynismen synes å være utbredt.

Dette er ord som mange i virkeligheten har lært betydningen av i praksis. Mens dette skrives, utøves det slik terror i verdensbyen Paris at det er erklært **unntakstilstand** i landet.

Vi opplever også at offentlige og private arrangementer har blitt avlyst på kort

varsel grunnet **bombetrussel**. Skoler og barnehager er ekstra sårbare og har allerede beredskapsplaner klare. Også i Norge har myndighetene begynt å offentliggjøre **trusselnivå** og **beredskapsnivå**, på samme måte som tsunamivarsler og andre naturkatastrofer blir meldt. «Belgia har i dag gjennomført flere anti terroraksjoner og hever trusselnivået fra 3 til 4», leser jeg på tekst-tv.

Ordene som her er markert med svart skrift, betegner tilstander og virksomhet som er forskjellige fra den kalde krigens tid, hvor *ismene* stod mot hverandre og ordbruken var deretter. I disse **kaotiske konfliktene** er også **retorikken** en helt annen.

Disse 28 utheva ordene preger, for ikke å si dominerer, nyhetsbildet. Studerer vi ordene nærmere, vil vi se at de fleste er lånt langveis fra. Gresk og latin er leverandører av ord som vestlige media tar i bruk for å karakterisere den uorden og usikkerhet med utspring i Midtøsten som hersker i store deler av verden.

Disse ordene dukker så ofte opp i media at få har problemer med å forstå betydningen av dem. Men pussig er det at *religion* opprinnelig betød 'ærefrykt for gudene' og *økonomi* var det som vi i dag kaller 'husholdning'.

Et av de få ordene som er av germansk herkomst, skal vi se nærmere på. Det er verbet *bestikke*, som vi har lånt fra tysk: *bestechen*. Har det noe med stikke (med noe spisst) å gjøre? Svaret er ja, det er akkurat det som ligger til grunn for «fyordet» som ofte oversettes med *smøre* eller *kjøpe* (noen). For lettere å overtale/overbevise en om å gå med på et forslag eller en handel, festet man en skjult gave på mottakerens erme ved å stikke den fast med en nål. Slik oppstod begrepet *bestikkelse*, som også har fått betegnelsen «judaspenger».

På svensk og nynorsk er *muta* ordet for

bestikke. I internasjonal handel er nok det engelske *bribe/bribery* bedre kjent – og benyttet.

Høsten, som egentlig betyr 'den beste tiden for skjæring' (av aks, korn), er gått over i vinter. Dagen er blitt over et halvt døgn kortere og tilsvarende mørkere enn ved sommersolverv; dagens lengde er altså mer enn halvert i løpet av denne tiden. Når du leser dette, er det ikke mange dagene til sola 'snur', og dagene blir gradvis lengre og lysere.

Jol var den hedenske norrøne midvintersfest. Da var tiden inne til å feste for et godt år og drikke juleøl til gudenes ære. Den gang var julebukkene ekte, og de ble slaktet til jul. Også den tradisjonelle julegrisen kan føres tilbake på en kultisk skikk, den ble ofret til fruktbarhetsgudinnen Frøy. Til og med julekakene eller julebrødet stammer fra denne tiden.

Jol, i dag jul, var også den tiden da vetter og andre overnaturlige vesener på grunn av mørket hadde friere spillerom enn ellers, og man måtte ved hjelp av kors og andre tegn over innganger verge seg mot det ridende følget av vetter som for gjennom luften og laget uhygge.

Da kristendommen ble innført, ble jul en fest til minne om Jesu fødsel, men for noen var det viktigst å «drikke jul» fordi sola var kommet tilbake. Først i det 19. århundre dukker julenissen opp, omtrent samtidig med juletreet. Det grønne treet har fra gammelt av vært et vekstsymbol som fremmet trivsel og fruktbarhet.

Da man fant ut at Jesus ble født omtrent samtidig med at sola kom tilbake, ble det dobbel grunn til å feire jul. I vår kulturkrets er det blitt vanlig å hilse hverandre med det gamle ønsket om en god jul.

Også jeg ønsker alle leserne en riktig **GOD JUL!**

Forbundets eldste æres

Som dere kunne lese i forrige utgave av *Telepensjonisten* dro representanter for Hamar telepensjonistforening i sommer på besøk til den snart 103 år gamle Anna Bakken i hennes hjem i Østby. Hun fortalte om sine mange yrkesaktive år i Televerket, først på Østby sentral i Trysil, så Vang og Løten sentraler og flere år i Oslo hvor hun også tok telegrafskolen. Senere kom hun til Hamar rikstelefon og jobbet der til hun pensjonerte seg.

På grunn av Annas høye alder og at hun er forbundets eldste medlem, vedtok styret i Hamar telepensjonistforening i høst å utnevne Anna til æresmedlem. Det måtte selvsagt behørig markeres og det ble ny tur til Trysil med diplom, blomster og bløtkake.

Anna tok hjertelig i mot oss tre tidligere kollegaer i sitt hjem, og praten gikk livlig om gamle dager og tiden på rikstelefonen. Hun uttrykte stor takknemlighet for at vi kom og for utnevnelsen.

Vi takker Anna for at hun igjen tok imot oss og ønsker henne fortsatt gode dager. 7. desember fylte hun 103 år. Vi GRATULERER med dagen!

For Hamar telepensjonistforening
Torild Svelle, Gerd Astrid Stenberg og
Inger Emilsen.

Æresmedlem Anna Bakken mottar det synlige beviset fra Gerd Astrid Stenberg.

KONTAKT OSS

FORBUNDSLEDER	Arne Jenssen	Kirkvollen 19 B	7048 Trondheim	907 43 556	arn-je@online.no
NESTLEDER	Roy Knag Jæger	Hopshavn 27	5307 Ask	915 38 870	roykna-j@online.no
SEKRETÆR	Tore Andli	Dagaliveien 31	0783 Oslo	913 98 001	to-a@online.no
KASSERER	Finn Egil Elster	Hauketoppen 18	1266 Oslo	913 21 672	feelster@online.no
STYREMEDL.	Marie Birgitte Aashagen	Nedre Flatåsveg 170	7099 Flatåsen	971 29 908	aashage@online.no
	" Einar Nymo	Dampsagveien 5A	2004 Lillestrøm	916 17 467	nymeinar@gmail.com
	" Truls Erik Langeggen	Pilestredet park 1	0176 Oslo	900 29 271	lang-t@online.no
	" Ingvar Kallevik	Astrids vei 31	4633 Kristiansand	901 65 520	ingsikal@online.no
	" Mette Johanne Hummelvoll	Oppsal Terrasse 2	0686 Oslo	905 14 798	m-joh-hu@online.no
REVISOR 1	Kåre Johansen	Svenskerud 105	3408 Tranby	901 84 857	khj@online.no
REVISOR 2	Kirsten Næss	Ramstad Terrasse 5	1405 Langhus	901 94 586	kinass@online.no
REDAKTØR	Gunhild Skoglund	Ekreberget 9	2390 Moelv	901 30 153	gunhi-s@frisurf.no
TELEPENJONISTEN					
TEKNISK ANSVARLIG FOR telepensjonistene.no	Kjell Engen	Einerbakken 5	2827 Hunndalen	916 43 027	kjellengen@online.no

Telepensjonistenes Landsforbund

Besøksadresse: Snarøyveien 30, sone M1A, 1331 Fornebu • Postadresse: Postboks 800, 1331 Fornebu
E-post: kon.telepensjonistene@telenor.com • www.telepensjonistene.no

SMÅSTOFF

Vår digitale hverdag

Er du nybegynner på nettbrett eller smarttelefon, eller lurer du på noe kan du kanskje finne svar på Telenors nettside for mobilhjelp. De har samlet de beste tips og råd i åtte oversiktlige steg. www.telenor.no/privat/mobilhjelpen

Visste du

at det første julekortet ble sendt i 1843. Kortet ble laget av illustratøren John Callcott Horsley etter oppdrag fra Sir Henry Cole. Kortet ble trolig laget etter inspirasjon av Charles Dickens bok «Christmas Carol» som ble gitt ut tidligere samme år.

Telepensjonisten ønsker en *god og fredelig jul* til alle lesere!

Eldres hus, Hornemansgården

er verdt et besøk dersom du er i Trondheim. Finner du torget og statuen av Olav Tryggvason så finner du Hornemansgården. På <http://hornemansgarden.no/> kan du lese mer om stedet.

Er du på flyttefot?

Husk å melde adresseendring til din lokalforening så får du tilsendt Telepensjonisten til rett adresse.

